

Raadsvoorstel

Status: Voorbereidend Besluitvormend

Agendapunt:	4
Onderwerp:	Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte
Datum:	28 september 2021
Portefeuillehouder:	drs. R.W.J. van Leeuwen
Decosnummer:	1345
Informant:	Coranne Zwijnen c.zwijnen@dalfsen.nl (0529) 488248

Voorstel:

1. Het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte voor de periode 2022-2026 'Buiten Voor Elkaar' vast te stellen.
2. Hiervoor een implementatiebudget van €113.000 euro beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de Algemene Reserve Vrij Besteedbaar en hiervoor de begroting te wijzigen conform bijgevoegde begrotingswijziging.
3. Een reserve 'Beheer Openbare Ruimte' in te stellen.

Inleiding:

In het vorige beleidsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte (2017) zijn de ambitie, de beheerkwaliteit en de strategie voor het beheer van de openbare ruimte in lijn met de gemeentelijke missie en visie vastgelegd. Er ontbrak in dit plan echter een duidelijk onderscheid in onderhoud en vervanging. Zo werden vanuit het onderhoudsbudget vervangingen bekostigd die volgens nieuwe uitgangspunten van het Besluit Begroting en Verantwoording (het BBV) in een investeringsplan opgenomen moeten worden. Daarnaast vragen veranderingen door de komst van de Omgevingswet, de participatiemaatschappij en de diverse transities om een doorontwikkeling van het beheer van de openbare ruimte. In mei 2021 heeft de gemeenteraad middels de kadernota vier opgaven vastgesteld voor het beleid van de openbare ruimte, namelijk:

1. Veranderingen door de komst van de Omgevingswet en integraal werken vormgeven.
2. De standaard kwaliteit voor de gemeente Dalfsen bepalen.
3. Meer ruimte voor participatie in de openbare ruimte geven.
4. De vervangingsopgave van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte organiseren.

Argumenten:

1.1. Met het integraal beleidsplan openbare ruimte bereiden we ons voor op toekomstige vraagstukken.

In het Integraal beleidsplan openbare ruimte worden de benodigde ontwikkelingen, ambities en uitgangspunten voor het beheer van de openbare ruimte beschreven. Met het beleidsplan wordt een beter onderscheid gemaakt tussen onderhoud en vervanging waardoor aangesloten wordt bij het BBV. Dit maakt het mogelijk om de vervangingsopgave voor de komende jaren verder in beeld te brengen en te gaan plannen. Tevens worden kaders vastgesteld om met het beheer van de openbare ruimte aan te sluiten bij nieuwe ontwikkelingen als de Omgevingswet, de participatiemaatschappij en de diverse ruimtelijke transities. Daarvoor is het nodig dat er meer integraal over vakdisciplines, beleidsvelden en eenheden gekeken wordt en meer gebiedsgericht en opgavegericht gewerkt wordt. Het effect-gestuurd werken wordt gedurende de looptijd van het beleidsplan onderzocht, zodat in het volgende beleidsplan een keuze gemaakt kan worden over of en hoe we het effect-gestuurd werken in Dalfsen willen implementeren.

1.2 Met het integraal beleidsplan openbare ruimte wordt de huidige kwaliteit voor het beheer van de openbare ruimte voortgezet.

De openbare ruimte vormt de woon-, leef-, werk- en recreatie-omgeving van velen. Een goede openbare ruimte heeft een belangrijke betekenis, laat mensen zich thuis voelen en draagt bij aan de positieve gezondheid, sociale veiligheid, vastgoed-ontwikkeling en de economische positie van een gebied. De onderhoudskwaliteit draagt in belangrijke mate bij aan de kwaliteit van de leefomgeving en aan de aantrekkingskracht van de gemeente. Inwoners en de gebruikers van de openbare ruimte zijn in Dalfsen al meerdere jaren gewend aan hetzelfde kwaliteitsniveau. Inwoners zijn hier tevreden over. Uit het onderzoek 'Waar staat je gemeente' blijkt namelijk dat mensen de woon- en leefomgeving met een 7,3 beoordelen (t.o.v. landelijk gemiddelde is 6,7). Uit de jaarlijkse metingen van de beleidsschouwen van de openbare ruimte blijkt dat de vastgestelde kwaliteiten ook daadwerkelijk buiten gerealiseerd worden. Voortzetting van de huidige kwaliteit is binnen de huidige financiële middelen mogelijk.

1.3. De raad stelt de kaders vast en heeft het budgetrecht.

Het is aan de gemeenteraad om de kaders vast te stellen. De gemeenteraad bepaalt op hoofdlijnen wat er nodig is. In het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte staan de benodigde ontwikkelingen, ambities en uitgangspunten voor het beheer van de openbare ruimte beschreven. Ook is opgenomen welke activiteiten daarvoor uitgevoerd worden in de periode 2022-2026.

2.1 Om uitvoering te geven aan het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte zijn nieuwe en extra werkzaamheden nodig.

Het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte gaat invulling geven aan onderstaande vier opgaven:

1. Veranderingen door de komst van de Omgevingswet en integraal werken vormgeven.
2. De standaard kwaliteit voor de gemeente Dalfsen bepalen.

3. Meer ruimte voor participatie in de openbare ruimte geven.

4. De vervangingsopgave van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte organiseren.

Hiervoor moeten verschillende werkzaamheden worden uitgevoerd. Deze werkzaamheden komen boven op de reguliere werkzaamheden om de openbare ruimte in stand te houden. Het gaat om werkzaamheden zoals het opstellen van een integraal investeringsprogramma, het vormgeven en uitvoeren van experimenten en de tijd die nodig is om in te spelen op initiatieven en ideeën uit de samenleving. Onderzoek, afstemming, communicatie en extra besluitvorming zijn hiervoor nodig.

3.1 Een reserve 'Beheer Openbare Ruimte' in te stellen

De provincie kijkt als interbestuurlijk toezichthouder van de gemeentelijke begroting specifiek naar het onderhoud van de kapitaalgoederen en de gerelateerde kosten. Vanuit deze rol heeft de provincie Overijssel de gemeente Dalfsen geadviseerd om actuele onderhouds- en investeringsplannen te hebben en de dekking van de benodigde kosten daarvoor geregeld te hebben. Met het instellen van een reserve kunnen we dekking voor vervanging van kapitaalgoederen beter organiseren in overeenstemming met de regels van de BBV. De reserve 'Beheer Openbare Ruimte' heeft dan ook als doel: om vervangingsmaatregelen te kunnen treffen gericht op het instandhouden van de openbare ruimte op basis van onderhouds- en investeringsplannen. Omdat deze onderhouds- en investeringsplannen nog verder uitgewerkt moeten worden kunnen de aard van de reserve, de maximale hoogte van de reserve, de maximale looptijd van de reserve en de toevoeging/onttrekking van de reserve pas op een later moment bepaald worden op basis van de nog op te stellen onderhouds- en investeringsplannen. Conform het financiële beleid, vastgelegd in de Financiële Verordening en in de nota Reserve en Voorzieningen zal deze uitwerking voorgelegd worden aan de gemeenteraad.

3.2 De middelen die bedoeld waren voor vervanging van kapitaalgoederen in de openbare ruimte blijven door de reserve Beheer Openbare Ruimte gereserveerd voor de vervanging van kapitaalgoederen.

Als gevolg van het gewijzigd financieel beleid door het BBV worden vervangingsinvesteringen, die voorheen uit groot onderhoud werden gedekt, voortaan geactiveerd. Dit betreft een financieel technische aanpassing waarbij links- of rechtsom dezelfde kosten worden gemaakt en uitgegeven. Echter na de financieel technische aanpassingen wordt een deel van de kosten over meerdere jaren verspreid waardoor tijdelijk financieel ruimte ontstaat in de begroting. Deze middelen zijn bedoeld voor de kapitaalgoederen in de openbare ruimte. Door de middelen die overblijven in de reserve te stoppen blijven deze middelen gereserveerd voor de vervanging van kapitaalgoederen in de openbare ruimte.

Kanttekeningen en risico's:

Het nog niet volledig in beeld hebben van de vervangingsopgave en –planning is een risico.

Doordat de vervangingsopgave nog niet helemaal volledig in beeld is zou het risico kunnen ontstaan dat er toch een financieel tekort ontstaat om de vervangingen te dekken. Dit risico lijkt echter gering, omdat de vervangingsopgave voor de kapitaalgoederen met de grootste financiële omvang op basis van de huidige kennis in beeld is en met deze kennis gerekend is.

Alternatieven:

Beleidsplan (tijdelijk) niet vaststellen.

Het (tijdelijk) niet vaststellen van het Integraal beleidsplan betekent dat we het huidige beleid (IBOR 2017) voortzetten. Daarmee zijn we minder in staat ons voor te bereiden en te reageren op de veranderingen die door de komst van Omgevingswet op ons afkomen. Ook kunnen we minder bijdragen aan de maatschappelijke vraagstukken, zoals de participatie maatschappij of de grote ruimtelijke transitie. Bovendien worden er geen stappen gezet om de vervangingsopgave die op de gemeente Dalfsen afkomt aan te kunnen. De provincie vraagt juist wel van de gemeente om het onderhoud van de kapitaalgoederen en de benodigde kosten in beeld en geregeld te hebben.

Duurzaamheid:

Duurzaamheid is één van de beheerthema's waar gedurende de looptijd van het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 'Buiten Voor Elkaar' invulling aan wordt gegeven.

Onder het beheerthema Duurzaam wordt het volgende verstaan:

- We willen maatschappelijk verantwoord inkopen. Dit betekent dat we naast de prijs van producten, diensten en werken, sturen op positieve duurzaamheidseffecten van de inkoop. We zoeken naar mogelijkheden om daar maximaal aan bij te dragen.
- We werken we volgens de Barometer duurzaam terreinbeheer op niveau goud.
- Wij vinden een klimaat adaptieve openbare ruimte belangrijk. Het is nodig om bij werken in te spelen op ongewenste effecten van klimaatverandering, zoals hitte, droogte, wateroverlast en overstromingsrisico.

Daarnaast willen we met het beleidsplan 'Buiten Voor Elkaar' een bijdrage leveren aan gemeente brede opgaven, zoals ook de energietransitie, warmtetransitie en biodiversiteit. Bijvoorbeeld door meekoppelkansen te onderzoeken bij het opstellen van onderhouds- en investeringsprogramma's en door te experimenteren met effect gestuurd werken bij de te nemen onderhoudsmaatregelen.

Financiële consequenties:

De kosten die betrekking hebben op het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte zijn opgenomen in de programma's :

- 3. Beheer Openbare Ruimte
- 5. Onderwijs & Vrije tijd
- 8. Duurzaamheid & Milieu.

Programma 3 heeft nagenoeg helemaal betrekking op het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte, programma 5 en 8 slechts op een aantal onderdelen, o.a. begraafplaatsen en riolering.

Implementatiebudget IBOR

Een implementatiebudget van €113.00 euro is nodig gedurende de beleidsplan periode 2022-2026. Jaarlijks gaat het gemiddeld een bedrag van € 28.250 euro dat nodig is om het IBOR uit te kunnen voeren. In de Algemene Reserve Vrij Besteedbaar zijn voldoende middelen aanwezig om dit bedrag te dekken. Hiervoor is een begrotingswijziging nodig. Deze begrotingswijziging is als bijlage bijgevoegd.

Startmoment van activeren van vervangingen.

Het activeren van vervangingsinvesteringen betreft een financieel technische aanpassing dat moet gebeuren volgens het BBV. Bij de verdere uitwerking zullen de eventuele consequenties en financiële effecten duidelijk worden. Voor zover deze ook gevolgen hebben voor 2021 zullen deze bij de jaarstukken 2021 tot uiting komen.

Communicatie:

Na vaststelling van het beleidsplan wordt een plan van aanpak geschreven voor de verschillende activiteiten die uitgevoerd gaan worden. In dit plan van aanpak wordt ook een communicatieparagraaf opgenomen. In deze paragraaf wordt uitgewerkt wie op welk moment geïnformeerd en betrokken moet worden en welke communicatiemiddelen daar het beste voor ingezet kunnen worden. Op deze manier zorgen we ervoor dat de gebruikers van de openbare ruimte op de juiste momenten betrokken zijn bij de diverse activiteiten.

Vervolg:

Na het vaststellen van het beleidsplan door de gemeenteraad zullen de benodigde activiteiten uit het beleidsplan uitgevoerd gaan worden.

De uitwerking van de aard van de reserve, de maximale hoogte en de maximale looptijd van de reserve pas en de toevoeging en onttrekking van de reserve zullen bij de jaarstukken worden voorgelegd aan de gemeenteraad.

Bijlagen:

1. Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte 'Buiten Voor Elkaar'
2. Begrotingswijziging

Burgemeester en wethouders van Dalfsen,

de burgemeester,
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris/algemeen directeur,
Ing. S.A.D.C. van Geffen

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Dalfsen;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28 september 2021, nummer 1345;

overwegende dat veranderingen door de komst van de Omgevingswet, de participatiemaatschappij en de diverse transitie om een doorontwikkeling van het beheer van de openbare ruimte vragen;

gelet op het feit dat de gemeente een zorgplicht, verwoord in artikel 6:174 van het Burgerlijk Wetboek, heeft ten aanzien van de openbare ruimte;

gezien het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de aanbevelingen van de provincie Overijssel de gemeente actuele onderhouds- en investeringsplannen dient te hebben en de dekking van de benodigde kosten daarvoor geregeld moet hebben;

b e s l u i t :

1. Het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte voor de periode 2022-2026 'Buiten Voor Elkaar' vast te stellen.
2. Hiervoor een implementatiebudget van €113.000 euro beschikbaar te stellen en dit te dekken uit de Algemene Reserve Vrij Besteedbaar en hiervoor de begroting te wijzigen conform bijgevoegde begrotingswijziging.
3. Een reserve 'Beheer Openbare Ruimte' in te stellen.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Dalfsen in zijn openbare vergadering van 29 november 2021.

De raad voornoemd,

de voorzitter,
drs. E. van Lente

de griffier,
J. Leegwater MSc